

ica Polska
kōw
Jany 19
dek

CZĘSTOCHOWA, ALAM 6. TELEFON 291.

פרייטאג, פ' קרח ל' סיון תרצ"ג.

מחנה המעבר, משה לזכרנו.

מיר דארפן זיך בעזינען.

תהום, נאך פערשטארקט דעם האָס און ווער ווייטט צו וואס דאס קען דערפיה-רען.

זאָל דער דאָזיגער שנאת-חנם נישט פערבלענדען די אויגען און זאָל מען קודם-כל אַבוואָרטען ביז דער פאָקטי-שער מערדער וועט זיך אָפגעפונען, ווארום ס'איז נישט אויסגעשלאָסען, אז די קייל איז געפאלען פון אַ דריטען צד... און ווען ס'זאָל זיך חס ושלום אפילו יאָ בעשטעטיגען, אז דער יודי-שער יונגערמאן איז טאקע דער מער-דער, דאן — דאן דארף מען געדענקען, אז ווי גרויס דער שמערץ זאָל נישט זיין און ווי טיעף די שאנד זאָל נישט זיין, מוז מען זיך בעהערשען, מוז מען צוימען די געווענע, ווייל אויב ס'וועט אויסברעכען אַ מלחמה אינערהאלב דער ציוניסטישער וועלט, וועט עס דעם אויפבויען פון ארץ ישראל קיין גרויסע טובה געוויס נישט ברענגען.

משוגעים און פערברעכער זענען פערהאנען אין יעדען פאָלק, און אויך אין איצטיגען פאל האט זיך געקענט געפונען אזא משוגענער, טאָר מען אָבער דערין נישט בעשולדיגען אַ גאנצן פאָרטיי. מעג די אייגענע פארטיי זיין ווי לייעב און טייער, דארף אָבער ארץ ישראל זיין וויכטיגער, טאָר מען נישט אויסנוצען צוליבע פארטיי-קאפי-טאָל. אזעלכע העצערנישע מענטשן, וואס קענען אריינברענגען א תהו ובהו אין אונזער לעבען.

ובכן — פולשטענדיגע רוה און קלא-רער ישוב-הדעת.

א גרויס אומגליק איז געשעהן אין דער יודישער מחנה, איינער פון די שטנסטע זיהן איז געפאלען אויפ'ן פאָסטען. דאָס ווערק, וואָס רופט זיך ארץ ישראל לעבט אָבער דאך און זאל מען צוליבע דער גרויסער אבידה נישט חרוב מאכען דאס גרעסטע, דאס היי-ליגסטע, די איינציגע האָפנונג, וואס דאס יודישע פאָלק האט אין זיין לאַב-גען שווערען גלות — ארץ ישראל.

נישט שנאה און האָס נאָר אויפקלע-רונג און בערוהיגונג דאַרף זיין דער דעוויו פון די פארטיי-פיהרער און ווי גרויס אונזער אומגליק זאָל נישט זיין, מוז מען געדענקען, אז נישט דורך שנאה און האָס, נאָר דורך לייעבע און אַרבייט וועט ארץ-ישראל אויפגעבויט ווערען.

— ב

אונזער בעגריסונג.

(צום בעזוך פון מאיר גראַסמאן אין טשענסטאָכאווער.)

זיין פאָר אזאָלכע דער סימבאָל פון פראָקטישער און פראָדוקטיווער אַר-בייט און נישט דער סימבאָל פון פילאָ-זאָפישע פוסטע טעאָריעס וועגען, פרי-מאָס און דיסציפלין'.

דער חשוב'ער גאָסט בעעהרט אונ-זער שטאַרט צום ערשטען מאָל, וואו

ער וועט אויפטרעטען מיט אַ לענגערן רעפעראַט און וועט בעריהרען די אַק-טועלסטע פראָבלעמען פון יודענטום. צוליבע די דאָזיגע פערשטענדליכע טעמים האָט זיין בעזוך ארויסגערופען ביי אונז אין שטאַרט אַנאָווער-גע-וועהליכע פערמיטערעסירונג.

מיר בעגעגענען אונזער פיהרער מיט די וואָרימסטע געפיהלען פון פרייד און סימפאָטיע און בעגריסען איהם מיט דעם טראַדיציאָנעלען ב ר ו כ ה ב א !

ל. קאָפּינסקי.

צו דער יודישער מונעצער!

די לאַגע פון יודישען קינד איז זעהר א טרויריגע. דער עקאָנאָמישער קריזיס האט פעראַריימט דעם יודישען מיטעלשטאַנד, אזוי אז צו די מאָסען פרנסה-לאָזע יודען זענען צוגעקומען פיעל, וועלכע זענען נאָך מיט א צייט צוויק אָנגעגאנגען פאר פערמעגליכע מענשען, וואס האבען נאָך מיטגעוואָלפֿען אַנדערע, זענען יעצט אליין אָנגעוויזען אויף דער געוועלשטאָפֿליכער פילאָ-טראַפיע.

די עסקנים פון „טאָו" פערנעמענדיג זיך מיט'ן גורל פון קינד, שטיסען זיך לעצטענס אָפ אויף קינדער, וואס שטאַמען פון הייזער, וואס געהן אָן פאר בעמיטלעכע און יעדאָך די קינדער קומען אין שול אָהן פריהשטיק. ס'ווענען נאָטירט פיעל פאָלען ווען די קינדער זענען פשוט אויסגעוואָנקט.

אין די ווינטער-חדשים האט דער „טאָו" טראָץ דער שווערער פינאַנסיע-לער לאַגע, אין וועלכער ער געפונט זיך, אדורכגעפירט א בעשפייונגס-אַקציע פאר אַנערץ 500 קינדער, די אַקציע איז אין מאָי און תחילת יוני פארטאָג-זעצט געוואָרען דורכ'ן פרויען קאָמיטעט ביים „בית-לחם".

ליידער מוז די אַקציע יעצט איבערגעברענגען ווערען, ווייל עס הויבען זיך אָן די זומער-פעריען אין די מיטעל-שולען, וועלכע האבען בעזאָרגט די אַרימע אויסגעוואָנקטע קינדער מיט ברויט און זעמלע און גראַד יעצט, ווען די קינדער פון די פארמעגליכערע וועלען פאָהרען לופט שפּען, בכדי זיך צו שטאַרקען און צו נעמען כח אויפ'ן נייעם שול-יאהר, דוקא יעצט אין די הייטס זומער חדשים, וועט דאס אַרימע קינד, דאס קינד פון די פעראַריימטע דורכ'ן קריזיס, זיין אויסגעשטעלט גענצליך צו הונגערען, ווייל ער וועט אפילו דעם פריהשטיק שוין נישט בעקומען.

די יודישע געזעלשאַפט טאָר צו דעם נישט דערלאָזען. די אַלע 500 קינדער מוז געגעבען ווערען די מעגליכקייט אויך אין די פעריען-חדשים צו עסען צו דער זעט און אויך געניסען פון דער לופט און דער זון, וואס איז זיי שטאַרק נויטיג, בכדי צו דערהאַלטען דאס שוואַכע געזונד.

דער „טאָו" האט דעריבער בעשלאָסען צו אָרגאַניזירען אויך היי-יאהר האַלב-קאָלאָניעס, וואס זאָלען ארייננעמען לכל הפחות די 500 פערהונגערטע, אָפגעשוואַכטע און קרענקליכע קינדער, וועמען ס'דאַרף די טובערקולאָז, אויב די געוועלשטאָפֿט, די יודישע געזעלשאַפט וועט זיך נישט מיט זיי פערמיטע-רעסירען. אויך די האַלב-קאָלאָניעס געפונען זי די קינדער פון 8 פריה ביז 8 אָווענד און בעקומען פריהשטיק, מיטאג, פאָרוועטשטאָרעק און קאָלאַציע. די שפייז-ראַציע ווערט פעסטגעשטעלט דורך דאָקטוירים.

די אַקציע פאָדערט אָבער גרויסע געלד-מיטלען!

מיר אַפּעלירען צו די יודישע מוטערס: פאָר'ן אוועקשיקען אייער קינד אויף קור אָדער אויף לופט געדענקט אויך אינ'ם פעראַריימטען קרענקליכען קינד, זאָל קיין איין מוטער נישט אוועקשיקען איהר קינד אויפ'ן דאָרף אָדער אין באַד ביז וועט נישט האָבען ערפילט איהר חוב לגבי דעם אַרימען קינד!

נעמט אויף וואָרים אונזערע דעלעגאָטען און בעשטייערע זיך אויף דעם צוועק, ווייל דאס איז די לעבענס פראַגע פון יודישען קינד, דעם צוקונפטיגען יודישען בירגער.

עלמערן קאָמיטעט ביים „טאָו".

וועלען זיך פערמיטען מיט אנריפאס'ן. ער וועט נישט הערען דעם קלאנג פון שווערדען, בעת יהודה וועט זיך גריי-טען צום קאָמף. טיטוס וועט נישט בעמערקען ווי עס וואַקסען אויס די פּעסטונגען אַרום ירושלים, די קריגע-שפען אויפ'ן ים.

און דערנאָך?

דערנאָך וועט ביריניקה עפענען איה-רע רייכטימער, עס וועט זיך אַיסען גאָלד קיין בריטאַניען, קיין גערמאַניען און פלוצלינג וועט א פייגל אַרומנע-מען רויס, פון אלע זייטען וועט אויס-ברעכען קריגע. רויס וועט געצווינגען זיין צו פערשפרייטען איהר אַרמעע ביז צום רהיין, ביז צום דונאַי און די אַוואַטישע זון וועט שוין מעהר נישט בעלייכטען דעם רוימישען אדלער, דא-מאלס וועט ביריניקה געהן קיין ירו-שלים אין גאָט'ס הויז אריין, ווי א נביאה וועט זי מיט'ן גרויסען שופר אַ סיגנאַל געבן—די ערד וועט צושפּאַל-טען ווערען, פאלען וועט די רוימישע מויער, ווי עס איז געפאלען די מויער פון יריחו. מעהר וועט שוין רויס נישט אויפשטעהן.

ביריניקה האט געהערט און אויף אַ וויילע געגלויבט. איז דען דאס נישט געווען דער חלום פון גאנצען פאָלק? האבען דען די נביאים נישט גערעדט וועגען דעם גרויסען טאָג האבען דען די מאַקאַבער נישט געלעבט מיט דעם דאווענען געדאַנק? דאס זענען געווען פונקען פון דעם פייגל, וואס ברענט אין האַרץ פון פאָלק.

און דאָל...

(פאָרט. קומט).

ביריניקה האט זיך עטוואס בער-היגט, די לאַנגע ברעמען האבען אויף אַ וויילע איהרע אויגען פערמאַכט און די ליפען האבען זיך פטוואס געעפענט. שטיל ווי צו זיך אליין האט זי געענט-פערט:

— אַ שווערד אין דער האַנד פון דער פרוי און מאנכעס מאָל טרעפט די שווערד דעם, וועלכער האט זי געשיקט. אַנריפאס האט זיך דערנענטערט צו איהר און שטיל געפליסטערט, ביריניקה האט געשוויגען, נאר איהר ברויט האט זיך שטורמיש געוואויגען.

— און אויב איך וועל טהון ווי דו פערלאַנגסט, וועסטו שוין דערמיט גע-האַלפֿען ווערען?

אַנריפאס האט דורכדרינגענד גע-קוקט אויף זיין שוועסטער.

— דו ווייסט דאָך, אז אספסיינוס איז דער איינציגער, פאר וועלכען עס האט שטיל רוימישער קייזער. אס-פסיינוס איז אויך דער איינציגער, וועלכער קאן אונז פערטייליגען. דער זעלבער אספסיינוס האט לייעב זיין זון טיטוס ווי קיין מענטש אין דער וועלט. אויב טיטוס וועט זאָגען, אז

אַלץ, וואס מען זאגט אויף אַנריפאס'ן איז ליגענד, וועט אספסיינוס אויך זאָ-גען, דאס זעלבע. אויך טיטוס וועט זאָ-גען, אז מען דארף איבערגעבען זיין יודישע מלוכה אַנריפאס'ן, וועט אס-פסיינוס אויך מסכים זיין.

— און דערנאָך?

טיטוס וועט זיין דער הערשער אין סיריען, זיינע אויגען וועלען אָבער זיין פערנומען מיט דעם שמיכעלע אויף ביריניקה'ס ליפען און ער וועט נישט זעהען ווי אלע אוימישע הערשער

ברודער, איך בין דאך נאָר אַ שוואַכע פרוי...

— דו, די שעהנסטע פון אַלע פרוי-ען, די קלוגסטע פון אַלע מענשען, נאר דו קאנסט מיר העלפֿען אין דער נויט! אַנריפאס האט זיך צוגעבויגען און ארומגעארעמט זיין שוועסטער, ער האָט שטיל גערעדט, ווי איינגערוימט אַ טוד:

— דיר וועט געלונגען זאס, וואס עס איז די הערשער און דעם פאָלק נישט געלונגען, דו, מיין טייערע, וועסט אַלץ קענען. אונזער די היילען, אונ-טער דיין פּאַלץ האָסטו אָנגעזאמלט גענוג גאָלד און אספסיינוס האט דאך דאס זעהר לייעב, שעהן ביזטו ווי דער מאַרגענטערן, שעהנער ווי אלע פרוי-ען אין רויס, קלוגער ווי קלאַפּאָרטער, טיטוס'עס פרוי געהט שוין אַרום ווי אַ שטאַט, ער האָסטו זי! ווען דו זאָלסט וועלען, ווי גרינג איז דאס...

ער האט זיך פלוצלינג אַפגעשטעלט. איהרע אויגען האבען געגליהט פון כעס. זי האט זיך נאך בעהערשט און שטיל געזאָגט:

— זאל איך געזייענען טיטוס'עס פרוי און ווערען זיין קעס-ווייב?

אונוילקירליך האט זיך אויף אַגרי-פאס לייעפֿן אַ שמיכעלע בעוויזען:

תלילה, איך האב פון דיר נישט פערלאָנגט זאָלט זיין אַ קעס-ווייב ביי טיטוס'ן! דו ביזט שעהן, קלוג און רייך, ווי גרינג וועט דיר זיין צו וויר-קען מיט איין וואָרט און ער וועט ווי אַ פערוואַנדטער ליגען ביי דייער פיס.

איהר פרויען ווייסט דאך אַלץ זעהר גוט, דאס איז דאך אייער שווערד מיט וועלכער איהר קעמפט.

— איך האָב דיך גערופען קיין עכו — האט אַנריפאס פארטוגעזעט — ווייל נאָר דו קענסט מיר העלפֿען.

— וואס זאל איך דיר טהון, מיין

דער שאָט, וואס איז געגעבען גע-ווארען אין תל-אביב האט נישט בלויז געטרעפֿען דעם ד"ר אַרלאַזאָוואו, נאָר אויך דעם גאַנצען יודישען פאָלק אין גאָר דער וועלט.

אַלע יודען פון דער גאַנצער וועלט פיהלען דעם גרויסען צער און וועה-רע, וואס דער דאָזיגער טראַגישער האט פערואַרזאָכט. און נישט צווייטען, נאָר אפילו געגענע-רע-דיכטונגען און סתם יודען ביטערן שטאַרק אויף דער אונגעווערער עולה, וואס דער אומגליקליכער שאָט האָט פערואַרזאָכט.

טראָץ דעם, וואס ס'זענען פערהאַל-טען געוואָרען פערדעכטיגע אַלס אויס-פיהרער פון מאָרד, איז אָבער דאך נאך נישט קלאָר, אַזער עס איז דער אייגענטליכער מערדער.

מען פערשולדיגט דעם יונגע-מאָן סטאַווסקי, וועלכער געהער צו דער רעוויזאָניסטישער פארטיי, כאָטש דער לעצטער-ווי עס מ'דען די ציי-טונגען-פרובט צו בעווייזען זיין „אַלי-פּי" און הלואי זאָל זיך אַרויסווייזען, אַז ער איז טאָק נישט דער מערדער, וואָלט עס פאָר'ן ישוב, ווי אויך פאר די פערהעלטנישען אין א"י, ווי אויך פאָר'ן חוץ לארץ אַ סך געזונדער געווען.

זאָל מען זיך זאָגען אָפּען? די ריי-הונגען אין דער ציוניסטישער מחנה האבען לעצטענס דערגרייכט דעם העכ-

סטען פונקט. א רעוויזאָניסט מיט אַ הסתדרות'ליק זענען זיך גרעסערע שו-אים, ווי אַ ציוניסט — זאָל מען זאָגען

— מיט אַ קאָמוניסט, כאָטש דער לעצ-טער איז אַנאָפּענער שונא פון ארץ-ישראל-אויפבויען פאָר'ן יודישען פאָלק, אינדערציט, ווען סיי דער הסתדרות-ניק, סיי דער רעוויזאָניסט זענען טרייע איבערגעבענע ציוניסטען און זייער איינציגע שטרעבונג איז צו זעהן אַ יודענשאַט אין א"י.

ווער ס'איז שולדיג אין די דאָזיגע פערשאַרפטע בעציהונגען, איז נישט איצט אונזער אויפגאַבע אָנצווייזען, מיר שטעלען נאָר פעסט, אַז ליידער איז עס אזוי.

איבערהויפט איצט, פאָר'ן 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, ווען יעדע ריכ-טונג וויל „פראָברען" דעם קאָנגרעס פאר איהרע אַנשיאונגען און געדאַ-קען האָט דער פלוצלינגער שאָט אין תל-אביב און דאס פערדעכטיגען דערין אַ רעוויזאָניסט נאָך פערטיעפט דעם

די לעצטע טעג פון יהודה.

היסטאָרישער ראָמאַן פון ה. פ. שוואַכער.

(פאָרטעצונג)

אונטער דעם אַש, וואס איז אין זיין האַרץ געלעגען פון די רוימישע פער-געניגענס נעכט איז נאָך נישט פערלאָ-שען געווארען דער לעצטער פונק פון לייעבע און עהרע צו דער יודישער תורה. און מאנכע מאָל פלעגט אַ גע-דאַנק איהם בעהערשען, ווען עס וועט איהם געלונגען זיינע פלענער צו פער-וויקליכען, ווען ער וועט ווערען דער שער איבער אַזיען, דאן וועט דער פונק אין אַ פלאַם פערוואַנדעלט ווע-רען.

עס וועט מקוים ווערען דאס נביאות, אַז אַלע פעלקער וועלען אָקומען קיין ירושלים דיענען דעם איינציגען גאָט.

און איצט?

שטיל האָט אַנריפאס אַפגעזיפּט און געלאָסען וואָרט פאר וואָרט געזאָגט.

ביריניקה איז געזעסען ווי אין חלום, עס האט זיך איהר אויסגעוויזען, דאס זי זעהט דעם חורבן פון איהר דינא-סטיע, אַנאָגראַנדער עפענט זיך אין דאס קעניגליכע הויז פאָלט אַלץ טיעפער און צוואַמען פאלט אויך דאס גאנצע יו-דענטום...

און פון דער חורבה הערט זי דעם בירודער'ס שטים, א שטים פון אַ פער-מאטערטען מאן, אַ שטים פול טרויער און ביטערקייט. ווי פון אַ מת שווימט דער טויטער קול. עס מאטערט און

שולמית דראליטש - פרויטיקא.

די יודישע פרוי פארן יודענשטאט.

אין די רעוואלוציאנערע בעוועגונג גען זעהן מיר אפט די פרוי אויפטרעטן. טען אלס רעוואלוציאנערע קעמפערין, אבער זעהר אויפפאלענד און זאגאר אויסטערליש איז די עובדה, וואס אין דער גרעסטער רעוואלוציע פון יודישען פאלק, אין דער רענעסאנס, בעוועגונג פון דער גאנצער אומה - האט די יודישע פרוי כמעט זיך נישט בעטייליגט. נאך מפרה: אין איצטיגען מאמענט איז זי נאך צום גרעסטען טייל די פערבי-סענסטע טרענערין פון דער אסימילאציע. זי שטמט זיך מיט איהר שפאך, מיט די מנהגים און מדות פון איהר פאלק. זי שיקט איהרע קינדער אין אסימילאציע טארישע אדער גאר קריסטליכע שולען און ווייזט נישט ארויס דעם מינדעסטען סערשטענדיש פאר איינפלאנצען אין דער ושמחה פון קינד די געפיהלען פון נאציאנאלער צוגעבונדענקייט. יענער אדער טיפ פון דער יודישער פרוי, וואס איז געווען די נשמה פון דער אמאליגער פאטריארכאליש-יודישער פאמיליע, די טרענערין פון יודיש-רע-ליגיעזען גייסט - האט אבערעכטעט און איהר ארט האט נאך נישט פערנומען אין דער געהעריגער מאס די רעפערע-זענטאטן פון אונזער רענעסאנס-בע-וועגונג.

איז אפשר די יודישע פרוי נישט רעוואלוציאנער, אין תוך קאנסערווא-טיוז אויב צוויי, פארוואס צוזאם מע-נעמען צוויי פיעל יודישע פרויען די בעשולדיגונג-באנק אין קאמוניסטישע פראצעסען?

אין גלויב, אז די סיבה פון דער דאזיגער פאסיטיוועט צו דער נאציא-נאלער אויפלעבונג מצד דער יוד. פרוי ליגט אין ציוניזם גופא. כאטש דער ציוניזם האט פון אנהויב אן גענעבען די גלייכבערעכטיגונג דער פרוי, האט ער אבער נישט בערייקט די ספעציע-ליש-פסיכאלאגישע מאמענטען פון דער פרויען-ארבייט און פערנאכטליכע דעם געביט פון זיין טעטיגקייט. די ציוניסטיש-געשטימטע פרוי האט אלוא געפרובט זיך אליין צו ארגאני-זירען און געארינטערט די "וויזא". א אומפאסטיאנע, אינטערפראקאנאלע פרויען-ארגאניזאציע, וועלכע האט זיך אלס אויפגעציע געשטעלט די פראקטי-שע ארבייט אין ציוניזם, ווי: קק"ל-זאמלונגען, קרן - היסוד - ארבייט, די גרינדונג פון פרויען ווייטשטאפען און קינדערהיימען. די דאזיגע אויפגעבען

דער קאנטראל איבער דער ווירט-שאפט פון דער שטאדט געהער צום לייטער פון דער שטאדט-פערזאנלעכע-הייט. צום פרעזידענט, פירגערמיי-טער אדער זייער פערטרעטער, צו די רעוויזאנט-קאמיטעס און צו דער אויפ-זיכט-מאכט. יעדער פון די ארגאנען האט אבער אנדערע קאמפאטענצען: דער פרעזידענט קאנטראלירט די טע-טיגקייט פון דעם שטאדטישען אפגאראט און אלע שטאדטישע אונטערנעמונגען. די רעוויזאנט-קאמיטעט האט די אויפ-זיכט איבער דער פינאנציעלער און ווירטשאפטליכער טעטיגקייט פון דער זעלבסטפערזאנלעכע, די צעהל מיטגליד-דער און דעם רעגולאציען פערשטימט דער שטאדט - ראט, וועלכער וועלכט אויס דעם פארוואלטער, זיין פערטרעטער און די מיטגלידער פון דער קאמיטעט, סיי פון די ראטמער, סיי פון אנדער-רע בירגער.

ביו-איצט האבען די רעוויזאנט-קא-מיטעס אליין געוועהלט זייער פרעזי-דיום, דאס גייע געווען וויל הפנים גע-בען דעם פרעזידיום א געוויסע אול-אפהענגיגע שטעלונג פון דער רעווי-זאנט-קאמיטעט, דעריבער ווערען די פארוואלטערס געוועהלט דירעקט דורכן פלענעם.

פון דער קאמפאטענצען פון די רעווי-זאנט-קאמיטעט זענען אויסגעשלאסען די ענינים, וועלכע ווערען ערלעבט דורך די פרעזידענטען, פירגערמיי-טער אונטערן שווערען יאך פון ווירט-שאפטליכען קריזיס, מוז די יודישע פרוי זיך אפגעבען א דין וחשבון, אז די איינציגע רעסונג איז: יודענשטאט. אויך די פרוי טראגט די גרויסע פער-אנטווארטליכקייט פאר איהר פאלק, איהרע קינדער און אונזער אלעמענס קיום. מיר שטעהן פארן 18-ען ציוניסטען-קאנגרעס, וועלכער מוז פערזאנלעכט ווערען אין א שטאלצע יודענשטאט-מאניפעסטאציע. מיר מוזען ווייזען דער וועלט, אז מיר זענען נישט מותר אויך אונזערע רעכט, אז מיר בעשטעהן אויך אונזערע פאדערונגען.

מיר געהן צום קאנגרעס אין נאמען פון יודענשטאט און אין די רייען פון רעוויזאנט וועט די איינפאלכע יודי-שע טאקטיק, געטרייען פון געוויסע פאלקס-אינסטיטוטן, געפונען איהר וועג. וועט איהר קומען פערזענלעכע-אנדערש, היינט זענען די בערגיגען אנדערש, זאל זיין צוויי. אבער זאלען כאטש די קינדער וויסן, אז זייערע עלטערן הא-בען משה געהערעכטעט פון זיי און זיי זענען דעריבער נישט אזאלכע מיוחסים, ס'דאכט זיך, אז פון פערזאנלעכע שטאנדפונקט וואלט דאס אויך געווען נוצליך...

ביי דער געלעגנהייט וויל איך אבער אויפמערקזאם מאכען אויף א-נדערע ערשיינונג פון דער היינטיגער שול-געזעלשאפט, וואס איז לויט מיין מיי-נונג א דעמאקראטיזירטע און פון פער-דאגאטישען שטאנדפונקט זאגאר שער-ליך. כ'מין דאס, וואס א טאך פון די היינטיגע שול-קינדער געהערט צו פא-ליטישע ריכטונגען. אין אלע פאליטישע פארטייען שווי-בעלט פון שול-קינדער, אמת, זיי פער-בעמען זיך נישט מיט פאליטיק, נאר מיט טאנצען פלומרשט, אבער דאס איז נאר די ערשטע התחלה. פאקטיש האט מען פאר זיי לעקציעס וועגען פאלי-טישע פראגען און פרעגט אזא יוגענד-ליכען שילער, וועט ער אייך וויסען צו פערשפערן, אז וואס פאליטיק איז געגען "הסתדרות", איינער וועט אייך בארד-אויסשריען: צי"ר לעזאל! און א צווייטער וועט אייך זאגען: יחי זשא-בטינסקי און הסתדרות לעזאל! אזוי איז אין אלע ארגאניזאציעס און פאר-טייען.

מען הערט אבער גארנישט, אז די שול-אנשטאלטען זאלען אויך דעם רע-אגירען, ווארום פאקטיש האט דאך גע-דארפט זיין א שטרענג געזעץ: שולע אדער פאליטישע פארטייען, וויל בי-דע קאנען נישט געהן צוזאמען. וואס קומט אבער ארויס, אז ליידער פאקטי-רען נישט די שולען ווי געהעריג אויך

דאס נייע זעלבסטפערזאנלעכע-לעבן.

טערס און מאניסטראטען, אלס פער-טרעטער פון דער אדמיניסטראטיווער מאכט. אין איינצעלנע פאלען דיענט דער רעוויזאנט - קאמיטעט דאס רעכט צו רופען זאכענער, בכדי צו בעקומען זייער מיינונג וועגען דער ווירטשאפט אדער פארמלעך ענינים. אויב דער שטאדט-ראט אקצעפטירט די שטעלונג פון דער רעוויזאנט קאמיטעט, אבער וויל נישט אנטעמען דעם בילאנס אדער אברעכונגען פון דער שטאדט-פערזאנל-טיג, ווערט דער ענין איבערגעגעבען דער אויפזיכט-מאכט, וועלכע קאנטרא-לירט דעם ענין און גיט ארויס ענט-שפערעכענע פראדונגען.

אינ' 10-טען טייל פון דעם געזעץ איז נארימירט די מלכודת שווע אויפזיכט איבער די זעלבסטפערזאנלעכע און זייערע ארגאנען. דאס געזעץ זעהט פאר וועלכע בע-שלוסען פון די זעלבסטפערזאנלעכע מוען אקצעפטירט ווערען דורך דער אויפזיכט - מאכט: וואס וואנדעס אדער אינערן-מיניסטער, וועלכע האבען אויך דאס רעכט צו קאנטראלירען די גאנצע ווירטשאפט פון דער שטאדט און איה-רע אונטערנעמונגען.

גענצליך ניי איז די פארשריפט לויט וועלכער דער אויפזיכט - מאכט דינט אויך דאס רעכט צו קאנטראלירען די יאגירע געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס, אפילו פרוואטע, וועמענס בודזשעטען עס שטיצען זיך מינדעסטענס אין 50 פראצע. אויך סובסידירט אדער גאר-טיטס פון די שטעט.

דער אויפזיכט-מאכט דיענט אויך דאס רעכט צו דעלעטירען איהרע פאר-שטעהער אויף די יאגונגען פון די שטאדט-ראטען, קאמיטעט אדער פער-וואלטונגען און פערזאנלעכע ערקלערונ-גען, וועלכע מוזען זיי ערטיילט ווע-רען.

די סטאראסטעס האבען די אויפזיכט איבער די שטעט אין די ענינים וועל-כע די מאניסטראטען ערלעדיגען אלס אדמיניסטראטיווע אמתען. אין פאלען פון נישט-ערפילען זיי-ערע אומפאלען אדער איבערשרייטען זייערע קאמפאטענצען, ווי אויך און פערשידענע אנדערע פאלען, קענען די זעלבסטפערזאנלעכע ארגאנען ד. ה. שטאדט-ראטען, שטאדט-פערזאנלעכע אויפ-געלעבט ווערען, אויב זיי וועלען נישט ערפילען די פארלאנגען פון דער אויפ-זיכט.

דער דאזיגער אונגארמאלער לאגא, איך ווייס און אפשר זענען פערזאנלעכע-רער, וועלכע אפראטירען דאס גאר, וויל זיי, די לעהרער אליין, זענען אויך פאליטיקער, אבער וואס ווילען זיי האבען פון די קינדער, מיט וואס פאר א רעכט פער'ס'מן זיי דעם קינד'ס נשמה!

אויב זיי שולען רעאגירען נישט אויף דער דאזיגער חולאת, דארפען די עלטערן וועגען דעם טראכטען און אי-פערהויפט דארפען זיי דאס אין זינען האבען בעת די וואקאציעס.

זיי לעבען נאך איינפאלכע לופט. אויסער די שול-קינדער, וועלכע ווע-רען איצט, בעת די וואקאציעס קענען פערברענגען גאנצע טעג אין די פאר-טייען, אזוי, אז צום אנהויב שול-יאהר זאלען זיי שוין קענען זיין פולשטענדיג בעוואוסטזיג, געפונען זיך אויך קי-דער, וועלכע נויטונגן זיך אין אביסעל פרישע לופט.

צעהן חדשים האבען זיי פערבראכט אין די אמות פון די חדרים און שולען, דערצו נאך האבען זיי נישט געהאט קיין ברויט צו דער זעט; ווע-גען מעטע מאכלים רעדט מען שוין נישט. ווילען זיי, מוזען זיי, כאטש די 2 חדשים אברהען אויף דער שוים פון דער נאטור און אויך האבען די מוג-ליכקייט צו קענען עסען צו דער זעט. אזאלכע קינדער זענען פערזאנלעכ א טא-לויט דער השערה געפונען זיך היע אריינע יודישע קינדערלעך ביז 2000, נאר ליידער איז נישט פערזאנלעכ די אי-נטיטוציע, וועלכע זאל זיי קענען קו-מען צו הילף.

דער "דאבראטינאנשאש" האט ארויס-געשיקט ביז 80 קינדער קיין אסטראו אויף דער קאלאניע, און אויב איהר וועט געלונגען צו שיקען נאך 80 קי-נער.

זיכט-מאכט במשך דעם ערטיילען טערמין.

די דאזיגע פארשריפט, אויב זי וועט בענוצט ווערען עלאטיש, קען שטארק בעגרעניצען די ביו-איצטיגע פרייהייט פון די זעלבסטפערזאנלעכע ארגאנען. זי קען אבער אויך צווינגען די קער-פערשאפטען צו רעזיגנירען פון פאלי-טישע אפיראציעס און ריכטען די אר-בייט נאך אויף ווירטשאפטליכע פאר-בלעמען, וויל די בעשלוסען פון דער אויפזיכט-מאכט וועגען אויפגעלע-זעלבסטפערזאנלעכע ארגאנען געהן תיכף אריין אין קראפט.

ס'איז קלאר, אז קיין שום שטאדט וועט נישט שטעלען אין קאן איהר עק-זיסטענץ צוליב איינצעלנע פראבלע-מען.

דאס אלט 69 פון דעם זעלבסטפערזאנלעכע דערמאנען די שטאדט-ראטען און שטאדט-פערזאנלעכע זיך אין די ראהמען פון דעם געזעץ און נישט איבערשרייטען זייער קאמפ-עטען.

אין פאל פון אויפלעזען א שטאדט-ראט, דארפען במשך פון 6 חדשים פערקארדעט ווערען נייע וואהלען, זי אויפזיכט - מאכט האט אבער דאס רעכט צו פערלענען דעם טערמין אויף ווייטערע 6 חדשים.

אין פאל פון אויפלעזען נור די שטאדט - פערזאנלעכע מוז דער ראט אדורכזעהרען גייע וואהלען במשך פון 12 וואכען.

עס מוז אונטערגעשטראכען ווערען, אז אין די פאלען פון אויפלעזען פון זעלבסטפערזאנלעכע ארגאנען, פערלירען זייערע אמתען נור די געוועהלעכע פאר-שטעהער, די פראפעסיאנעלע מיטגלי-דער פון די קערפערשאפטען מערלירען נישט זייערע אמתען.

דערמיט איז מען צאננים אויסען צו שאפען אין א געוויסער מאס סטאבילע טעטיגקייט פון די זעלבסטפערזאנלעכע נען, ווען אפילו ס'וועט ווען אויסקומען צוליעב פערשידענע סיבות אויפצולע-זען די געוועהלטע קערפערשאפטען.

ס'איז בולט, אז דער סיסטעם גיט דער אויפזיכט - מאכט א שטארק געוועהר אין די הענד ל'גבי די זעלבסטפערזאנלעכע ארגאנען, וועלכע וועלען זיך מוען רעכנען מיט די פערלאנגען פון דער אויפזיכט-מאכט, גלייכצייטיג געקומען אויך די פרעזידענטען בכלל און די פראפעסיאנעלע בשרט א גרוי-סע מאכט און בעוואוסטע אין מאמע-נטען, ווען די שטאדט - ראטען זענען נישט טעטיג אדער זענען אויפגעלעזט.

ד"ר ר-ן

דער אויפ'ן צווייטען סעזאן, וועט עס זיין א גליק, אויך דער "טאז", וועל-כער האט יעדעס יאהר איינגעארדענט אלע קאלאניעס און פאראקארען זאגאר א קאלאניע און אסטראו, האט היינאהר זאגאר נישט גע'חלומט ווע-גען איינארדנען האלבע קאלאניעס, נור נעמענדיג אין אכט די גרויסע נויט, וואס הערשט צווישען די ארימע יודי-שע קינדערלעך, האט די דאזיגע גע-זעלשאפט דאך בשטלאמען אנצוואנדען אלע מיטלען, כדי אזא האלבע קאלא-ניע יא איינצוארדנען. פעהלט אבער אויס דעם "טאז" מאטעריעלע מיטלען און דעריבער האט זיך די פערזאנלעכע געוואנדען צו די פאלעכע צו די פל-טערן - קאמיטעטען פון די פארווערעטע שולען, אז זיי זאלען מיטהעלפען אין דער זאמל - אקציע, כדי צו קענען כאטש איינארדנען 2 סעזאנען האל-בע קאלאניעס, וועלכע וועלען אייננעמען קאנאפ 300 קינדער.

אז מען דארף די דאזיגע אקציע מיט אלע כחות מיטהעלפען, איז גאר קיין ספק נישט, ווארום, פאך אלע א-נערשטענען, וועלען קום 300 פון 2000 קאנען געניסען פון אביסעל פרי-שער לופט און עסען צו דער זעט.

אט וועגען דעם וואלט מען געדארפט א טראכט טהון, איידער צו טרייען די קינדער אין די פאליטישע פארטיי-ען.

אונזער קולאונע יאדוויגא, די קע-ניגין פון מלכות ישראל, האט לעצ-טענס אוועקגעווארפען איהר מלאכה (זי איז א נייטארין) און זיך איינגע-שטען.

די "קרוואווא" ארבייט מעשים. אונזער קולאונע יאדוויגא, די קע-ניגין פון מלכות ישראל, האט לעצ-טענס אוועקגעווארפען איהר מלאכה (זי איז א נייטארין) און זיך איינגע-שטען.

די "קרוואווא" ארבייט מעשים.

די "קרוואווא" ארבייט מעשים.

אביסעל פער אנטווארפן

(צום בעפארשטעהענדען האנדווערקער-צוזאמענפאָהר)

דעם 5, 6 און 7 אקטאָבער 1925 דערמאָנען מיר די היסטאָרישע טעג, אין וועלכע ס'זענען פערמאָנט גע- ווארען די דאמאָלדיגע צוויי האַנד- ווערקער-צענטראַלעס אין איין מעכטי- גע יודישע האַנדווערקער-רעפּרעזענ- טאנץ: עס האט זיך דאָן אויסגעדראָכט, אַז קיין שום כח וועט נישט זיין אי- שטאַנד די פערמאָנטונג צו צורייסען, ווייל גענוג האָט געליטען די בעווע- גונג צוליבע דער צעשפּליטערטקייט.

ווער געדענקט דען נישט די דא- מאָלדיגע גראַפֿטישע צייטונג מיט זינע שטייער-פלענער און דאס צעכען-געזעץ אין דאמאָלדיגען זין?

דאס האָט טאָקי געגעבען דעם שטויס פאַראַויס, אַז פאַר יעדען פרייז מוז די פערמאָנטונג צושטאַנד קומען און עס וואָלט אלץ געווען גוט און וואַיל. מען האט טאָקי געזעהן, אַז ס'איז פאַר אַרבעטקומען אַרומגעפונען אין אַלע אַפּטיילונגען. עס איז געשאַפּען געווארען אַ גרויסע און מעכטיגע קא- אָפּעראַטיווע בעוועגונג, שפעטער זע- נען אונטערגעקומען די סיים - וואָהלען און אַט זייט דאמאָלס הייבט זיך אַן אויפסניי די ארומרייסענישען, אונטער- געכאַפט דורך פערשידענע פערזאָנען. עס העלפט שוין נישט מעהר קיין שום זאַך. מען רופט קאָנגרעסען, קאָנפּע- רענצען, פערזאָמלונגען און אַלץ אַהן רעזולטאַט. בעסער, יעדער צד וויל דורכאויס בעווייזען, אַז ער איז גע- רעכט, אַז זיין מינונג איז די קלוגסטע און צו-ליכסטע.

עס שטעהן זייט דאָן פון דערוויי- טענס די, וועלכע האָבען צום דאָזיגען טרויריגען צושטאַנד צוגעפיהרט און מאַכען זיך גאַרנישט דערפון; עס בע- ריהערן זיי גאַרנישט די נויטען און לייזען פון יודישען בעל-מלאכה און זיי זעהען נישט ווי עס זענען אונטער- געגאַנגען הונדערטער יודישע ווערק- שטאַטען, וועלכע נויטיגען זיך אין הילף און בעת אַזאָ רואינירטער האַנדווער- קער קומט מען זאָל פאַר איהם עפּים טהון, ווערט ער געשיקט פון איינעם צום צווייטען און אַזוי ארום געהט אַלץ צו גרונד.

ווער איז שוין אין דעם אלעם? אַט דאָ מוזען מיר זאָגען, אַז שו- דיג אין דעם זענען מיר אַליין, ווייל מיר האָבען צו לאָנג געווארט. מיר האָבען געזעהן, אַז די ארומרייסעני- געווערענע דער יודישער מלוכה.

אויסער 13.000 אַרבייטס-סערטיפיקאַטן האָבען געפאָדערט אויפ'ן איצטי- גען האַלציגהער די עקזעקוטיווע פון דער יודישער אַגענץ. די דאָזיגע סא- דערונג איז נישט געווען בערגינדעט סתם אויף השערות. זי האָט זיך גע- שטיצט אויף ציפערען און גענויע אויס- רעכענונגען און זי איז פאַרגעשטעלט געוואָרען דער רעגירונג ערשט נאָך אַ פריהערדיגער זאָרגעמלטיגער אויספאָר- שונג פון דער סיסטאָציע אויפ'ן ארץ- ישראל'דיגען אַרבייטס-מאַרק און פון די אַרבייטס אויסזיכטען אויף די נאהענ- טסטע זעקס חודשים.

דערויף איז געקומען די תשובה פון די וואָך שבת זענען שוין פאַרגעק- מען 2 משפּטים, איינער: די ענדע פון משפּט איבער'ן רעוויזיאָניזם און דער אַנדערער - איבער דער "קולטור-לי- גע".

מיר איז אויסגעקומען צו זיין אויף אַזאָ משפּט. איך האָב זיך צוגעהערט צו די רעזעס פון די "עקספּערטען", "בעשולדיגער", "עדות" און "פּראָק- ראָר". קיין פערטיידיגער איז אינגאנ- צען נישט געווען (צו וואָס אייגענטליך דאַרף מען איהם...) און איך האָב זיך געטראַכט, אַז אַז און וועה וואָלט גע- ווען צום געריכט-וועזען, ווען מען וואָלט אַלע משפּטים אַזוי "אַפּיקטיוו" פּעהאַנדעלט. און וואָס נאָך האָט זיך געוואָרען אין די אויגען, איז דאָס אוידיטאָריום, זייט מיר מוחל, איהר, משפּטים-איינצורעדנער, צו וואָס טויגען קינדער אויף אַזעלכע "סאָנדעס", צו וואָס דאַרפט איהר זיי האָבען? און אויב אַזוי זייט וועט מיר מוחל פאַר דער צווייטער בעמערקונג: זיין וואונען האָט איהר זיך אויסגעלערנט רעדען אַזוי פיעל שטותים? איך האָלט אייך נישט פאַר אַזעלכע נאַראַנים, און פונ- דעסטוועגן האָב איך געהערט רייד, פאַר וועלכע איך האָב זיך געשעמט...

איך האָב זיך פאַר אייך געשעמט. אַ געגנער אפילו, מען ער זיין ווי שו- דיג, מוז מען דאָך איהם כאַטש בע- גענדלעך אַפּיסעל אַפּיקטיוו. האָב אַפּער אַ טענה, אַז עס געהט היינט די סדרה פון: ואלה המשפּטים... ס'האָט אויסגעפעהלט מנין. אין וואָלשטשאַווא האָט מען יענע וואָך זונטאג בשום אָופן נישט געקאנט צונויפלאָפּען אַ מנין צו מנחה איבער פאַלשענע טעמים: זונטאג האָט יצחק גרינבוים געהאַ- טען אַ פאַרטאָג אין טשענסאָכאָו, יאָנזיס.

אין וואָלשטשאַווא האָט מען יענע וואָך זונטאג בשום אָופן נישט געקאנט צונויפלאָפּען אַ מנין צו מנחה איבער פאַלשענע טעמים: זונטאג האָט יצחק גרינבוים געהאַ- טען אַ פאַרטאָג אין טשענסאָכאָו, יאָנזיס.

פאַר דעמאָסטרירט ווערען און אז צו- ליעב זיי וואָלען נישט דאַרפן הונדער- טער יודישע פאַמיליעס לייזען. זאָלען מיר מאַכען אַנעק צום לה- עיס-שפּיעל און זאָלען די פּראָווינצער דעלעגאַטען נישט קוקען אויף שעהען רייד פון אַנווערע וואָרט-פיהרער, זא- לען זיי פּעסער אַריינדרינגען אין דער נשמה פון אַט די מענשען און דא- מאַלס זאָלען זיי אַרויסטראָגען זייער אורטייל. די דעלעגאַטען דאַרפן גע- דענקען, אַז מיר געפונען זיך יעצט פאַר אַ פּולשטענדיגען ווירטשאַפּטליכען אונטערגאַנג און ווען מיר וועלען יעצט נישט שטעהן אויף דער געהעריגער הויך, וועט די גאַנצע פערזאָנלעכקייט פאלען אויף אונז.

א. ווייס

עליה און פאליטיק

בריעף פון ארץ-ישראל. עס האָט גאַרנישט געהאַלפּען. עס האָבען נישט געהאַלפּען די פּראָטעס- טען. עס האָט נישט געהאַלפּען דער קאָמף, עס האָבען אויך נישט געהאַ- לען די אַלע בעמיהונגען מצד דער עקזעקוטיווע פון דער יודישער אַגענץ. די בעזילנד קליינע צאָהל סערטיפי- קאַטען, וואָס איז דורך דער ארץ- ישראל'דיגער רעגירונג געשטימט גע- וואָרען פאַר דער עליה פון חלוצים אויפ'ן לויפּענדען האַלבען יאָהר, פון אַפּריל ביז אַקטאָבער ה. י. איז נישט פּערגרעסערט געוואָרען אפילו מיט איי- נעם.

איפּער 13.000 אַרבייטס-סערטיפיקאַטן האָבען געפאָדערט אויפ'ן איצטי- גען האַלציגהער די עקזעקוטיווע פון דער יודישער אַגענץ. די דאָזיגע סא- דערונג איז נישט געווען בערגינדעט סתם אויף השערות. זי האָט זיך גע- שטיצט אויף ציפערען און גענויע אויס- רעכענונגען און זי איז פאַרגעשטעלט געוואָרען דער רעגירונג ערשט נאָך אַ פריהערדיגער זאָרגעמלטיגער אויספאָר- שונג פון דער סיסטאָציע אויפ'ן ארץ- ישראל'דיגען אַרבייטס-מאַרק און פון די אַרבייטס אויסזיכטען אויף די נאהענ- טסטע זעקס חודשים.

דערויף איז געקומען די תשובה פון די וואָך שבת זענען שוין פאַרגעק- מען 2 משפּטים, איינער: די ענדע פון משפּט איבער'ן רעוויזיאָניזם און דער אַנדערער - איבער דער "קולטור-לי- גע". מיר איז אויסגעקומען צו זיין אויף אַזאָ משפּט. איך האָב זיך צוגעהערט צו די רעזעס פון די "עקספּערטען", "בעשולדיגער", "עדות" און "פּראָק- ראָר". קיין פערטיידיגער איז אינגאנ- צען נישט געווען (צו וואָס אייגענטליך דאַרף מען איהם...) און איך האָב זיך געטראַכט, אַז אַז און וועה וואָלט גע- ווען צום געריכט-וועזען, ווען מען וואָלט אַלע משפּטים אַזוי "אַפּיקטיוו" פּעהאַנדעלט. און וואָס נאָך האָט זיך געוואָרען אין די אויגען, איז דאָס אוידיטאָריום, זייט מיר מוחל, איהר, משפּטים-איינצורעדנער, צו וואָס טויגען קינדער אויף אַזעלכע "סאָנדעס", צו וואָס דאַרפט איהר זיי האָבען? און אויב אַזוי זייט וועט מיר מוחל פאַר דער צווייטער בעמערקונג: זיין וואונען האָט איהר זיך אויסגעלערנט רעדען אַזוי פיעל שטותים? איך האָלט אייך נישט פאַר אַזעלכע נאַראַנים, און פונ- דעסטוועגן האָב איך געהערט רייד, פאַר וועלכע איך האָב זיך געשעמט...

שטענדיגער סתירה צו די אינטערעסען פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים און הגם ער האָט אַפּט געפיהרט צו דער פאַקטישער אבשטעלונג פון דער יודישער עליה קיין ארץ-ישראל. איצט אַבער, ווען די ווירטשאַפּטלי- כע אויפנאָהמס-פעהיגקייט פון לאַנד און די לאַגע אויפ'ן ארץ-ישראל'דיגען אַרבייטס-מאַרק ערמעגליכען שוין יא אַ פערטשטאַרקע יודישע עליה קיין ארץ-ישראל, איצט ווען אין ארץ-ישראל הערשט אַ פיהלפאָרער מאָנעל אין יודישע ארבייטס-הענד אויף אַ גאַנצע רייע געביטען פון דער ווירטשאַפּט, איצט האָט דער דאָזיגער פרינציפ פון דער אויפנאָמס - פעהיגקייט פון לאַנד פּולזלונג אויפגעהערט צו זיין גילטיג און מען האָט זיך מיט איהם אויפגע- הערט צו רעכענען.

עס איז אַלץ אזוי: ווי לאַנג דער פרינציפ וועגן דער ווירטשאַפּטליכער אויפנאָמס - פעהיגקייט פון לאַנד איז אונגינסטיג פאַר דער יודישער עליה און מאַכט מעגליך זי צו פערקלענערען, אַזוי לאַנג ווערט ער אַנגעווענדעט אין דער פּולזער מאס און פערפליכטעט די רעגירונג. מיט'ן מאָמענט אַבער, ווען דער זעלבער פרינציפ הייבט אָן צו זיין גינסטיג פאַר דער יודישער איי- וואנדערונג און פאָדערט אַ גרעסערע עליה, הערט ער אויטאָמאַטיש אויף צו זיין פערפליכטעט און עס טרעטען אַריין אין קראַפט גאַנץ אַנדערע נישט ווירטשאַפּטליכע מאָטיווען ביים רעג- לירען די יודישע איינוואַנדערונג. דאָ האָבען מיר פאַר זיך דעם קלא- טישען פאַל פון אונגענדען צוויי מאסען און שטענדיג צום אונגענומען פון דער יודישער עליה, שטענדיג אויף צו פערקלענערען און בערגעניצען. אַ חודש צייט זענען די נייע סע- רטיפיקאַטען געלעגען נישט אויסגענוצט, ווייל די עקזעקוטיווע פון דער יודישער אַגענץ האָט זיך ענטזאָגט זיי אַנצונע- מען און צו פערטיילען.

אין דער אויטשנצייט האָט די חלוצי'שע עליה זיך שוין כמעט געהאַ- טען ביים אַבשטעלען. די פריהערדיגע סערטיפיקאַטען זענען שוין אַלע אויס- גענוצט געוואָרען און די פערטיילונג פון די נייע סערטיפיקאַטען איז נאָך אַלץ נישט געהאַט דורכגעפיהרט געווא- רען. און דערווייל נויטיגט זיך דאָס לאַנד אין עולם און די יודישע ווירט- שאַפט און אַרבייטער, וויכטיגע אַר- בייטס-פאָזיציעס זענען געגאַנגען פער- לירען פאַר דער יודישער אַרבייט צו- ליעבן מאָנעל אין אַרבייטס הענד. אין עס איז אויפגעשוואמען די סאַנצע:

צי טענען מיר שפּילען אַ ברוג- פאָליטיק אויפ'ן געביטע פון דער עליה? צי האָבען מיר דאָס רעכט, אפילו אין די אינטערעסען פון אונזער קאָמף גענוג דער בעזילנדיגער שטע- לונג פון דער רעגירונג, אַפּאָצושטעלען די יודישע איינוואַנדערונג קיין ארץ- ישראל, וואס עס מוז ממילא פיהרען צו דער אַבשוואַכונג פון אונזער אויפ- בוי-אַרבייט אין לאַנד?

אַרבייטען, בויען און גלייכצייטיג קעמפּען פאַר בעסערע פאָליטישע בע- דינגונגען - דאס איז דער יסוד פון ציוניזם, דער איינציגער מקור פון זיין לעבעדיגער קראַפט אין א"י און אין יודישען לעבען. און אויך דאסמאל האט די לייטונג פון דער יודישער אַגענץ זיך ענטשלאָ- סען די סערטיפיקאַטען אַנצונעמען און זיי צו פערטיילען. דאס בעדייט נישט בשום אופן, אַז דערמיט איז אויפגעגעבען געווארען דער קאָמף פאַר פערטייטערען די- רישע עליה און פאַר פערגרעסערען די צאָהל סערטיפיקאַטען. דער דאָזיגער קאָמף טאָר נישט אַנגעשטעלט ווערען אפילו אויף איין טאָג. ער מוז פאַר יעדען פרייז פאַרטגעזעצט ווערען. אין דעם פרט איז אין לויף פון לעצטען חודש פיעל געזינדיגט געווארען. 5.500 סערטיפיקאַטען האט די ארץ- ישראל'דיגער רעגירונג געשטימט פאַר דער אַרבייטער-עליה אויפ'ן יעצטיגען האַלציגהער צום פערטיילען האט אבער די יודישע אַגענץ געהאַט בלויז 3.650 ווייל פון די 5.500 סערטיפיקאַטען זע- נען שוין 1.000 נאָך מיט אַ צייט צו- ריק בעשטימט געווארען פאַר דער עליה פון דייטשלאַנד און 850 סער- טיפיקאַטען האט די רעגירונג פערהאַל- טען ביי זיך אַלס רעזערוו פאַר טוריס- טען, וואס וועלען זיך וועלען לעגאַלי- צירען.

זירען אויף צו פלייבען אין לאַנד. האָט מען אַלץ איצט פערטיילט בלויז 3.650 סערטיפיקאַטען. ווי אַזוי זענען די דאָזיגע אַרבייטס- סערטיפיקאַטען פערטיילט געווארען? קיים אַ העלפט 1850, זענען בע- שטימט געווארען פאַר די חלוצים פון אַלע ריכטונגען (החלוק, החלוק המזרחי, החלוק הציוני, בית"ר) און פאַר אַר- בייטס-עלעמענטען אין די לענדער וואו קיין החלוק-אַרגאַניזאַציעס זענען ניש- טאָ; 1000 זענען בעשטימט געווארען פאַר קרובים און 800 פאַר יודען פונ'ם אַזוי-גערופענעם מיטעלשטאַנד, וואס פערמאָנען צו 150 פונט. איז די דאָזיגע פערטיילונג אַ ריב- טיגע, ענטשפּרעכט זי די פאַקטישע בעדערפנישען פון לאַנד און פון דער יודישער עליה?

עס איז גענוג בלויז די אויבער- פלעכליכע בעטראַכטונג פון דער דא- זיגער פערטיילונג, כדי צו קומען צום בעשלוס, אַז דאָ איז פּעגאַנגען געווא- רען אַנאָנסערייזליכער פעהלער, וואס קאן האבען זעהר שווערע פאָלגען פאַר דער עליה און פאַר'ן אויפבוי פון ארץ- ישראל.

קודם-כל די קליינע צאָהל סערטיפי- קאַטען, וואס זענען בעשטימט געווא- רען פאַר חלוצים און אַרבייטס - עלע- מענטען, קיים 50 פראָץ. עטליכע צעהנדלינג טויזענד יודישע יונגעלייט, דער בעסטער טייל פון דער יודישער יוגענד, געפונען זיך צו גייסטיג און הכשרה און גרייט זיך צו גייסטיג און פייזש פון דער עליה קיין א"י. אַ גרוי- סער טייל פון די דאָזיגע יונגעלייט געפונען זיך שוין אויף הכשרה פון עטליכע יאָהר.

געוועהנליך פלעגט דער גרעסטער איבערוויינענדער טייל פון די סערטיפי- קאַטען איבערגעגעבען ווערען פאַר די דאָזיגע חלוצים, ווייל די סערטיפיקאַ- טען אַלס אזאלכע זענען דאָך בעשטימט בלויז פאַר אַרבייטער, פאַר חלוצים. 800 סערטיפיקאַטען, איבער 20 פראָ- צענט פון דער אַלגעמיינער צאָהל זע- נען בעשטימט געווארען פאַר'ן אַזוי- גערופענעם מיטעלשטאַנד. קיין איין סערטיפיקאַט איז נישט בעשטימט געווארען פאַר אַרבייטער. פאַכלייט און בעל-מלאכה, הגם א"י נויטיגט זיך איצט זעהר שטאַרק אין פאַכלייט און הגם דער מאָנעל אין דער נויטיגער צאָהל פאַכלייט ברענגט דערזא, אַז מיר פערלירען איין וויכטי- גע אַרבייטס-פאָזיציע נאָך דער צוויי- טער.

אַ יוד פונ'ם מיטעלשטאַנד מיט 150 פונט, אויב ער איז נישט קיין גוטער פאַכמאַן אָדער בעל-מלאכה, האט נישט קיין שום שאַנסען זיך איינצוראָדנען אין ארץ-ישראל און עס וועלען איהם נישט העלפען זיינע 150 פונט, ווייל דער דאָזיגער קליינער קאָפיסעל געניגט נישט אויף איינצוראָדנען זיך זעלבסט- שטענדיג נישט אין דער לאַנדווירט- שאפט, נישט אין דער אינדוסטריע און אפילו נישט אין האַנדל. דאָגעגען האט אַ גוטער פאכמאַן אדער אַ בעל-מלאכה די בעסטע אויס- זיכטען זיך איינצוראָדנען אין ארץ- ישראל אפילו אַהן די 150 פונט, אויב ער שטאָלט פאַר אַ גוטען פאַר. דאס איז אַ פאַקט, וועלכען קיינער ווער עס האט נאָר די מינדעסטע ידיעה אין ווירטשאַפּטליכען לעבען פון ארץ- ישראל, וועט נישט וואָנען אַבזולטיקע- נען. אין דער פערטיילונג פון די יעצטי- גע סערטיפיקאַטען דורך דער עקזעק- טיווע פון דער יודישער אַגענץ אבד דע- ריטליע, וועלכע איז איצט אבד דע- קאַמפּלעטירט פון אַ העלפט פון איהרע מיטגלידער, זעהען מיר אַ קלאַסישען ביישפּיל, ווי שווערליך עס איז, ווען אין ריין - ווירטשאַפּטליכע אַרבייטס- ענינים ווערען אַריינגעמישט פאַליטישע חשבונות און ווען מען וויל מיט דער הילף פון די אַרבייטס-סערטיפיקאַטען שלאָגען פאַרטיי-קאָפיטאַל. דער חשבון פון דער וואַהל-קאמפא- נע צום גאָנצען פון די ציוניסטישען קאנ- גרעס טאָר נישט אַריינגעמישט ווערען אין דער פערטיילונג פון די סערטיפי- קאַטען, ביי וועלכער מען מוז האבען אין אויג אויסשליסליך די אינטערעסען פון דער עליה און פון דער יודישער אויפבוי-אַרבייט. און דעריבער מוז די דאָזיגע פערטיילונג נאכמאַל רעווי- דירט ווערען. דער בעגאַנגענער פעה- לער מוז אויפגעפערטעט ווערען.

דייך חיים אַרלאַזאַרָאָו.

ער איז שוין מעהר נישטאָ. ער איז דערשטאָען געווארען אין תל-אביב דורך אַ מערדערשע האַנד. טיפּע געבוירענע שטעהן מיר פאר'ן פרישען קבר פון אונזער פיהרער און הבר פון דערווייטעס אין גלות און מיט צוועהטאָגע הערצער פערזאנליכ- גען מיר זיך מיט דער ארץ-ישראל'די- גער ארבייטערשאפט אין דעם גרויסען טרויער.

עס איז אוועקגעווישט געווארען פון אונז א מענש מיט אויסערגעווענהייכע פעהיגקייטען, אַ מענש, וואס האט ביי יעצט שוין אַ סך געלייטעט פאר'ן ארץ-ישראל-אויפבוי און האָט זיך גע- גרייט מיט פרישע פלענער צום 18-טען ציוניסטישען קאָנגרעס.

ד"ר חיים אַרלאַזאַרָאָו האט אין פערלויף פון אַ קורצער צייט דער- גרייכט אַ גרויסע פאָליטישע קאריערע, ער איז געוואָרען דער פאָקטישער פיה- רער פון דער וואונדערבאר-אַרגאניזיר- טער ארבייטער-פארטיי אין א"י, נאָר ער איז אויך אוועקגעשטעלט געווארען בראש פון דער גאנצער פאָליטישער אָפּהירונג פון ציוניזם-פון דער יודי- שער אָנעק און ממילא אין דער שפיץ פון יודישען אויפבוי-ווערק אין א"י. צום אומגליק האט זיך זיין קאריערע אַזוי פלוצלינג אַזוי שרעקליך טראגיש איבערגעפירט, א מערדערשע קויל האָט געמאַכט א סוף צו זיין יונג און פיעל פערשפּרעכענדיג לעבען.

זי איז טאָק אַרלאַזאַרָאָו טויט? גע- וויס האט אויפגעהערט צו קלאַפּען זיין ליעב האַרץ און צו לויכטען זיינע

אניאקניע פאר יודישע ארבייטסלאָזע.

די קריטישע לאַגע פון די ארבייט- סלאָזע בכלל און יודישע פּאַרט אין זעהר אַ טרויעריגע. ביז נישט לאַנג האָט אַרבייט- סלאָזע, וועלכער איז געווען רעגיסט- רירט אין פ. א. פ. א. בעקומען פון צייט צו צייט אַפּיסעל פּראָדוקטען, ווי מעהל, קאַרמאַל א. ד. גל, לעצ- טענס אבער איז אויך דאס אָפּגעשטעלט געווארען און דערמיט האט זיך זייער לאַנג פערערגערט ביז נאָר, ספּעציעל ביי די יודישע ארבייטסלאָזע, וועלכע ווערען געשטעלט דורך די אַמטען אין א גאנץ פּענאָנדערט לאַנג. עטליכע צעהנדליג יודישע ארבייטסלאָזע הא- בען פערלירען דעם סכום פּראָדוקטען, וואס זיי פלענען פון דאָרט בעקומען. בכדי צו לינדערן די שרעקליכע נויט פון די יודישע ארבייטסלאָזע און זיי- ערע פאמיליעס מוז פאר זיי ווי א- מ- שנעלסטען געשאפּען ווערען הילף. די ארבייטערענע בעפּעלקערונג דארף זיך צוהערען צום הילפס-רוף פון די ארבייטסלאָזע. די דאָזיגע הילף דארף

דער רעפּראַט פון דעפ. יצחק גרינבוים.

צו דער היינטיגער. אין דער צייט, ווען אין פּראָנקייך האט זיך אויפגעהויבען אַ שטראָם פון אַנטסעמיטזם אין צו- זאמענהאַנג מוט'ן בעקאנטען דריי-פּוס- פּראָצעס.

די אַסימילאַציע קען נישט זיין קיין יסוד פון גלייכפערעכטיגונג, מיר מו- זען פון דער הויך פון דער ציוניסטי- שער טריבונע לאָזען הערען אַ שטאַר- קען און מוטיגען פּראָצעס געגען די רדיפות פון אונזערע ברידער אין דייטשלאַנד.

אין ארץ-ישראל קומט יעצט פאַר אַנאָרשואַונג, דאָרט איז נישט פער- האַן קיין ארבייטסלאָזיקייט. יעדער יוד אין גלות קוקט מיט טרויעריגע פערשפּעקטיווען, דאָגענען אין ארץ ישראל איז יעדער יוד אַזוי- געדרונגען מיט אַ פּעסטען גלויבען, יעדער ווייט, אַז ער וועט האָבען שטערנען אָפּער דער סוף וועט זיין, אַז ער וועט זינען.

דעפ. גרינבוים דערמאנט די קאָנ- סטרוקטיווע לייטונג, ווי דאס אויט- טריקענען זי זומפּען, די עקספּלעאַטאָ- ציע פון ים-המלך.

דאָן געהט דער רעדנער אַריבער צו דער קריטיק אויף די די רעוויזיאָנס- טען, וועלכע פערקאפּען דעם גאנצען פּוילישען ציוניזם און דאָס וועט ער נישט דערלאָזען.

מיט'ן געזאגט פון „התקוה“ און „תחוקה“ ווערט דער רעפּראַט גע- ענדיגט.

פּערגאַנגענעס זונטאָג איז אין פיי- ערלעשער-זאָל פארגעקומען דער רע- פּראַט פון דעפ. גרינבוים א. ד. ט. „דער 18-טער ציוניסטישער קאָנגרעס“, ד"ר א. בראַט פּענרעט דעם פּרע- לעגענט, דערמאנענדיג גלייכצייטיג דעם טראגישען פערלויט, וואס דאס יודענ- סום האט געליטען מיט דער ערמאר- דונג פון עקזעקוטיוו-מיטגלידע - ד"ר חיים אַרלאַזאַרָאָו, וועמענס אַנדענקען עס ווערט בפּעהרט מיט אויפּשטעהן, און ערטיילט דאָס ווארט דעם פּרעלע- גענט.

דעפ. גרינבוים ווידמעט די ערשטע ווערטער אַרלאַזאַרָאָו, ער באַקאָמט- ריזירט איהם אַלס זעהר לעבענסלויט- גען און ענערגישען מענש, וועלכער האָט זיך גוט אַרענטירט אין אַלע פּערוויקלעטע מזרח-פּראָבלעמען, און לעצטענס אונטערזאָנדעלט ווענען דער יודישער קאָלאָניאַליזם אין עבר-הירון. אַרלאַזאַרָאָו איז געפאַלן אַלס קרבן אויפ'ן מזרח פון דער יודישער נאַצי- גאלער הויט. ער איז נישט דער פּרע- טער און אויך נישט דער לעצטער, אָבער קיין שום קראפט וועט נישט אפּשטעלען אונזער מאַרש קיין ארץ- ישראל.

דער גורל האָט געוואָלט, אַז דער 18-טער ציוניסטישער קאָנגרעס זאָל בעקומען גאַנץ אויסעראַרדענטליכע אוי- פּגעבן, דער רעדנער דערמאנט דעם 1-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, וועלכער איז אויך צוזאמענגעקומען געוואָרען אין א צייט וואָס איז זעהר ענהליך

די אַלגעמיינע פּערוואַלטונג פון דער קאָא- פּעראַטיווער האַנדלעלס-און אינדוסטרי-באַנק

פּערגאַנגענעס זונטאָג איז אין אייגענעם יאָקאָל נייַער מאַרק 4 פּאַרגעקומען די יערהליכע אַלגעמיינע פּערוואַלטונג פון דער אויבערדערמאנטער באַנק.

די פּערוואַלטונג עפענט פּרעזענט פון ראַט ה' ס. ל. אָבערמאַן. אַלס פּאַרזוי- צער ווערט געוועהלט ה' ד. שייקאוויטש פּיזיצענדע: מ. ל. ווינבערג און רוי- בינשטיין.

נאכדעם ווי פּרעזענט געלעזען דער פּראטאָקאָל, וועלכער ווערט גענומען צו קענטעניס גיט אַז אַ בערייכט דער דירעקטאָר ה' ווינמאַן, וועלכעס עס דער- גענט ה' יונגסטער.

די באַנק צעהלט 136 מיטגלידער. דער אַזרוט האָט בעטרעפּען די סומע פון 35 מיליאָן זלאָטעס. דער פּילאָג- 335 טויזענד זלאָטעס. דער רייכער ריזח פּעסערעפט 102 זל. מיט 92 גר. די אינ- קאַסע האט זיך פּעדקלענערט מיט 10 פּראָצענט.

24 שילער האָבען אָפּגעגעבען עקאָמענס אין דער האַנדלעלס-רע- שולע.

פּערגאַנגענעס מיטוואָך זענען אין דער נישט מעהר איבער ווי די וויער- מילך.

איז פאָרגעקומען אַ שאַפּען-קאָנקורס אין וואַרשא, האָט דעם ערשטען פּריז פּעקומען אימרח אונגאַר, אַ יוד; ביים אינטערנאַציאָנאַלען טאַנץ - קאָנקורס, וואס איז פאָרגעקומען אין וואַרשא, האָט דאס ערשטע אַרט פּערוואַלט רות אַבראַמאָוויטש-א זשידובער (אפּילא) א דייטשע יודישע, אָבער דאָך אַ יודין, אין באַקס-קאַמף צווישען וועלט-מיט- טער שמעלינג און ר' פּערלען, האָט ר' בער געווינען און בעקומען דעם וועלט-מיטטער-טיטל, דאס זעלבע איז געווען ביים זינגער-קאָנקורס אין טשענ- סטאָקאָו, וואו ר' יצחק ריכטער (ראַכט) זיך אויך אַ יוד) האָט בעקומען דעם ערשטען פּריז, אויך בעת'ן לייכטזאָט- לעטישען קאָנקורס האָט רבקה נירנ- בערג גענומען דאס ערשטע אַרט.

אין רעד שוין נישט ווענען די גדו- לים, ווי אַ איינשטיין און נאך אַזעלכע וועלכע מוזען דוקא זיין יחידים בדורם, נאָר אפילו אין קלענערען מאַסשאַפּ צייכענען זיך די יודען אויס און פער- כאַפּען אַלע בכבודיגע אַרטער.

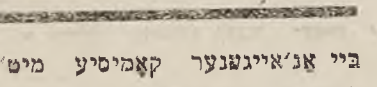
ווען די יודען וואָלטען אָבער נישט געווען, וואָלטען דאָך די נישט-יודען צוגעפאַלען די ערשטע ערטער... נו, איז דאָן אַ וואונדער, וואס נאכ- דעם אַלעמען איז מען ביזן אויף יו-

דו שפּאַרט
דאָרט וואו מען דאַרף

אויב דו שפּאַרט דיינע שרעק
און טראַגסט דעם ביליגען
אמת'ן גוממי-אַפּעס

טע נעמט זיך אויף איהם א-
נעטעם און טלאָטשירט שייט
דיינע נערווען און די שרע-
לירען נישט זייער פאַסאָן.

בוממיי-אַפּעסאָן

ביי אַנאָיגענער קאָמיסיע מיט'ן די-
רעקטאָר פּשינסקער אַלס פּאַרזיצער.
געענדיגט די שולע און בעקומען
געלעלען צייגנשען האָבען פאַלגענדע
שילער:
אַמסטערדאַם ט. בויזן פ. (ששענסטאָ-
כאַו), גענענדעלמאַן ח. (קלאָמניץ),
גוטמאַן מ. יונגערמאַן ש. קופּער
עקיבא (ששענסטאָכאָו), קופּפּערזאָסער
מ. (ראַדמאַסק), לענטשנער א. ליבער-
מאַן י. לאָדא א. מיכא א. מאַרשענ-
פּעלר א. (ששענסטאָכאָו), אָפּענענענד-
לער ס. (וואָלין), רייטבאַרג י. (פּא-
לעסיע), שייך י. טאוועוויטש ה. אור-
באַך ד. זאָבויסקי הערש, סקאַוואַן י.
(ששענסטאָכאָו), געמיינער ש. (ניע-
ראַדא), וויינרייך צ. (וואָויערשע), זיל-
בערבערג א. (ששענסטאָכאָו).

עח-לבנות געהט זעלבסטשטענדיג צום 18-טען ציוני. קאָנגרעס.

די טעג איז פאָרגעקומען אַ ספּעצ- יעלע זיצונג פון דער אַרג. פון „עח- לבנות“ מרכז אויף וועלכער עס איז אַלזייטיג בעטראַכט געוואָרען די יעצ- טיגע לאַגע אין ציוניזם בכלל און אין דער ציוניסטישער אַרג. פּאַרט. נאָס'ן רעפּראַט פון ח' א. צייטלין ווענען די קאָנגרעס וואָהלען, איז אַדורכגע- פיהרט געוואָרען אַ ברייטע דיקוססיע אין וועלכער ס'האָבען זיך בעטייליגט אַלע מיטגלידער פון ועד און עס איז איינשטימיג בעשלאָסען געוואָרען צו געהען זעלבסטשטענדיג צו די קאָנ- רעס-וואָהלען און אַרגאניזירען אַ ספּעצ- יעלען סעקרעטאַריאַט פאַר דער פּראָ- ווינק, וואָס וועט אַדורכפיהרען אַ בריי- טע אויפּקלערונג-אַקציע צווישען די ציוניסטען אין פּוילען, און אַרגאניזירען די אַלגעמיינע ציוניסטען פאַר דער וואָהל קאָמפּאניע.

עס איז אויך בעשלאָסען געוואָרען אי- פּערגעמען אויף זיך די איניציאַטיוו צו שאַפּען אַ געמיינזאַמען בלאַק פון די אידיעלאָגיש נאָנטע גרופּירונגען צו די וואָהלען פון קאָנגרעס, וואָס זאָל פּער- טיידיגען די אינטערעסען פון מיטעל- שטאַנד ביי דער עליה ביים איינאָרד- נען זיך אין ארץ-ישראל.

זונטאָג איז דאס געווען, די „אַב- וועפּאַל“ לייט האָבען דאָ געהאַט אַ צוזאַמענפּאַהר. מילא, וואס זיי האָבען דאָרט גערעדט ווייט איך נישט, נאָר אַז זיי האָבען געוואָלט אויספיהרען זייער אויסראָטונגס-פּראָגראַם אין לע- בען איז אַ פאַקט.

אַנפֿיר 200 לאַבאָועס האָבען זיך אַרויסגעלאָזט אין דער גאַס און שריי- ענדיג: „נידער מיט יודען!“ און אַנדע- רע אַנטי-מלוכה'שע אויסרופען, האָבען זיי זיך געלאָזט אין שטאַנד אריין מאַ- כען אַפּיסעל אַרדנונג איבער יודישע קעס, די פּאַליציי איז אָבער, ווי עס ווייזט אויס, געווען אינפּאַרמירט ווע- גען זייער פּלאַן און געשטאַנען גרייט, האָבען די פּאַליצייאַנטען באַדל אויף דער קליינסקי גאַס אַרומגערינגעלט די כוליאָגעס, אַ סך פון זיי אַרעסטירט און די איבריגע אויסלעגטימירט, די דאָזיגע פּרובע איז די ענדעקעס נישט געלונגען.

דער מוסר - השכל דערפון איז, אַז די „אַבויפּאַל“ - לייט זענען הינט, וועלכע ווילען בייסאָן, נאָר קוים טהוט מען זיי אָן בעצייטשנס אַ קאָנאַניעץ אויפ'ן פּיסק, פּעלירען זייערע צייהן די שאַרפּקייט...

סמאָל

מיר זענען פערביטערט.

דאס גאַנצע יודישע פּאַל אין אַלע לענדער, וואו עס געפונט זיך נאָר, איז אויפגעטרייטעלט געוואָרען פון דער שרעקליכער ידיעה, וואס אין אָפּגעקומען פון ארץ-ישראל, אַז דאָרט איז ערמאָרדעט געווארען איינער פון די שענסטע און בעסטע זיהן פון יו- ראל, ד"ר חיים אַרלאַזאַרָאָו.

זונטאָג איז דאס געווען, ווען די צייטונגען האָבען די ידיעה צוטראַגען איבער דער גאַנצער וועלט און צו אינזער פערביטערונג, וואס מיר לעבען לעצטענס איבער, איז צוגעקומען נאָך אַ ביטערע פיל, וואס האט אונז דאס לעבען שטאַרק פערערגערט. נאָך שרעקליכער איז אָבער געווען די ידיעה, וואס מיר האָבען בעקומען מיטוואָך אינדערפריה, אַז דער מיר- דער איז אַ יוד, אַ פּאַליטישער געג- נער פון ערמאָרדעטען. טרויער איז אונז געוואָרען אויפ'ן האַרצען. מיר האָבען געזייגט פאַר שאַנד, אפגעבענדיג זיך אַ דין- וחשבון, צו וואס פאַר אַ מדרגה מיר זענען דערגאנגען. אמת, אַז דער מערדער איז פער- זענליך פּעראַנטוואָרטליך פאַר זיין

פערדער = שפּרייטען.

שענדליכען טהאַט, אָבער בלויז דער געדאַנק, אַז צווישען דער יודישער מחנה קען געשעהן אַזא עטליכער פאַר- איז גענוג, אַז מיר זאָלען בלייבען אַב- הענדיג און נישט געפונען קיין טרייסט צו אונזער גרויסען חורבן, וואס האָט זיך אַריינגעריסען אין אונזער לעבען. איצט, ווען איך שרייב די דאָזיגע שורות, געפון איך זיך נאָך אונטער'ן שווערען איינדרוק פון דער דאָזיגער שוואַרצער בשורה און קען נישט אַב- שאַפּען די לאַגע, ווייל - צו שטאַרק זענען מיר פערביטערט.

ס'איז נישט קיין וואונדער. „יודא פערקעט“, פּרעשט ז'שידא- מי" און דיזעלעב אויסרופען אויף אַנדערע שפּראַכען, אָבער זיי האָבען דיזעלעב פּעדיטונג: נידער מיט יודען! די יודען שטעהן זיי ווי אַ בייז אין האַלץ.

פּערדריסט עס די יודען, הלמאי די אַנטיסעמיטען מערפּאָלען זיי און פער- ביטערען זיי דאס לעבען, אָבער וואס איז דאס וואונדער, אַז די דאָזיגע יו- דעלעך, די פּערפאַלעטע, די גערוםטע קריכען אומעטום פון אויבען אָן און נעמען אומעטום דעם ערשטען פריז און פאַר זיי, די ריינע אַריער, פלייכט

דאָס פייערליכע פונאנדערטיילען פון ציגנישען פון די אָווענד - קורסען.

פערזאנלעכע דאָנערשטאָג איז אין לאַקאַל פון דער האַנדווערקער-שולע פאָרגעקומען די פייערליכע פונאנדער-טיילונג פון די ציגנישען פאר די שי-לער, וועלכע האָבען געענדיגט די אָווענד-קורסען.

בײַ דער פייערונג זענען געווען אַן-ווערונג די הײַז: דײַ גײסלעך, ס׳. מיטלער, אײַזש. דאָוידאוויטש, ס׳. קאַץ, א. דאָזאַווסקי און דיר. פשיסוסקער. דעם פאָרויף האָט געפיהרט דײַ גײסלעך, אַ קורצען רעפערעט האָט געהאַלטען דיר. פשיסוסקער, אויף וועלכען ס׳האָבען געענטפערט די שי-לער פערזאנלעכע און טרעמבאַקס. די שילער האָבען זעהר שעהן גע-רעדט און געמאַכט אויף אַלע אנווע-זענדע אַ גוטען אײַנדרוק.

בעטייליגט אייך אין צוזאַמענפאָהר פון די יודישע געוועזענע מלחמה-בעטייליגטע!

ווי מיר האָבען שוין געשריבען וועט דעם 25 און 26 ד.ה. פאָרקומען אין וואַרשא א צוזאַמענפאָהר פון פערבאַנד פון די יודישע געוועזענע מלחמה-בע-טייליגטע.

אײַנשרייבונגען צום צוזאַמענפאָהר אין אַלע אינפאָרמאַציעס ערטיילט די קאָנצעלאַריע פון לעגיאָן א.נ. פון פּויל. בערעק יאָסעלעוויטש (אלעז 12) פון 7 ביז 8 ווינער אָווענד.

די אַנטיילנעמער אין צוזאַמענפאָהר וועלען געניסען פון פאָהן-הנחות. אין וואַרשא וועט א נאָכטלעכער אין האָטעל קאָסטען 3 זל. פון א פערזאָן, א מיטאג פון 3 שפייזען 1.25 זל. אָווענד-ברויט פון 2 שפייזען 1 זל.

ברוכים הבאים בשם ר' דער שטעקאָוויטשער רבי אין צוריק אָהערגעקומען אין זיין וואוי-נונג מאָסטאָווא 17.

ווינס א חסיד.

פון ציוניסטען-רעוויזיאניסטען פער-באַנד בריח הצח"ר.

דער פראָגראַם פון אויפגעטאָלט פון וויצע-פרעזידענט פון דער אונגאַר-ציוני-רעוויז. מאיר גראַסמאַן אין טשענס-טאָכאָו:

דעם 28.6 דאָס אָבוואַרטען פון חשבו'ן גאָסט אויפ'ן פאָהן-הוף. (די שעה וועט ווערען בעזונדער געמאַל-דען.) 8.30 אָווענד עפענטליכער רעפער-ראַט פון ח' מאיר גראַסמאַן אין פייער-לעסער-זאָל. 11 אָווענד אַ טהיי-אָווענד לעבדור דעם גאָסט אין לאַקאַל פון דער ציוניסטישער אָרג.

11.29.6 פריה טרעפ-פונקט אין איי-גענעם לאַקאַל פון אַלע מיטגלידער, דעלעגאַטען צו דער קאָנפערענץ און געסט. האָלב 12 פריה אָפּפאָהר צום הכשרה פונקט אין בלעשנא. 12 פריה דאָס אָנקומען נאָך בלעשנא. (א-רא-פאָר פון מפקד פון הכשרה פאקט) אַזאַציעלע שרעפנונג פון הכשרה פונקט דורך דעם וויצע - פרעזידענט מאיר גראַסמאַן, (ג) געמיינאם הכשרה-מיטאָג. האָלב 2 צוריקפאָהר נאָך טשענ-טאָכאָו. האָלב 3 נאכמ. צרעפנונג פון דער קרייז-קאָנפערענץ. 4 נאכמ. פערטע קאָנפערענץ מיט'ן וויצע-פרעזי-דענט מאיר גראַסמאַן און ב. וויינשטיין.

א פאָמלערער צוג נאָך גדינאָ צום "יום-טוב פון ים".

דעם 28 ד.ה. 12-20 א ווינער מי-טאָג וועט פון טשענסטאָכאָו אָפּגעהאן פאָפולערער צוג נאָך גדינא צום "יום-טוב פון ים". דער צוג וועט זיך אומ-קעהרען נאָך טשענסטאָכאָו דעם 1-טען ליפטיץ 4 נאכמ.

בילעטען צו 16.30 זל. צו בעקומען אין לאַקאַל פון דער "ליגאַ מאָסקאַ" אַלעזש וואלאַשאַטש 17 פון 10 ביז 13 און פון 18 ביז 20 א ווינער.

מיט 2 טויזענד אַרבייטסלאָזע וועניגער.

לויט דער לעצטער סטאַטיסטיק פון מלכו'שען ארבייטס-פערמיטלונגס-אַמט זענען דעם 17 ד.ה. געוועזען רעגיס-טירט אין גאַנץ פוילען 229,347 אַר-בייטסלאָזע. ד.ה. מיט 2001 פערזאָן וועניגער ווי א וואָך צו-פריהער.

אין וואַרשא זענען געוועזען רעגיס-טירט 25,478 אַרבייטסלאָזע, אין לאָדז 17,218 און אין שלעזען 80,509 ארבייטס-לאָזע.

אַלגעמיינע פערזאנלעכע פון קליין-הענדלער-מעראַיין.

זונטאָג, דעם 25 ד.ה. קומט פאַר אין אייגענעם לאַקאַל (ב. יאָסעלעוויטש 9) אַנאַלגעמיינע פערזאנלעכע פון די מיט-גלידער פון קליינע-הענדלער - פעראַיין. דער טאג-אַרדנונג זעהט פאַר: (1) ער-עפנונג, (2) וואַהלען פון אַ פאָרווער-פון דער פאָרוואַלונג, (3) טעטיגקייט און קאַסע-פערזיכט, (4) בודזשעט אויפ'ן יאהר 1933-4, (5) וואַהלען פון אַ פער-וואַלונג און רעוויזיאָנס - קאָמיטע אין (6) פרייע פאָרשלאָגען.

אין ווינער אייגענעם אינטערעס דאַר-פען אַלע מיטגלידער זיך בעטייליגען אין דער דאָזיגער פערזאנלעכע.

יודישע געז. פאַר לאַנדקענטשאפט אין טשענסטאָכאָו.

שבת, דעם 24 יוני ד.ה. פונקטליך 8 אָווענד קומט פאַר אין אייגענעם לאַקאַל קאָסטטושקי 16 דער

המשך פון דער אַלגעמיינער פערזאנלעכע

מיט פאָלגענדען סדר-היום: (1) פאָריכט פון דעם 4-טען אַלפּוילישען צוזאַמענ-פאָהר, (2) דיסקוסיעס, (3) וואַהלען פון אַ פערזאנלעכע, (4) פרייע פאָרשלאָגען. איינלאָדונגען ווערען נישט אַרויסגעשיקט.

זונטאָג, דעם 25 יוני ווערט איינגע-אַרדנעט אַנאַלגעמיינע נאָך באַבליץ (די חורבות פון בלעט). אינפאָרמאַציעס ערטיילט דער סעקרעטאַריאַט פון האָלב 9 ביז 10 אָווענד.

אַ שרייב-מאַשין

עס נויטיגט זיך א שרייב-מאַשין אין גוטען צושטאַנד פאר'ן האַנדווערקער-פערבאַנד.

אינפאָרמאַציעס אין סעקרעטאַריאַט, אַלעז 12.

2 razy w miesiącu otrzymuję świeżą krowiankę, którą codziennie szczepię ospe ochronną

Starszy felczer

ST. MITTLER

Częstochowa, Piłsudskiego 7

Tel. 804.

4.600.000 ליטער האַסער טעגליך

אין משך פון די לעצטע טעג האט דער וואַסער-פערברויך פון די שטאָדט-שע וואַסערלייטונגען בעטראַפּען אין דורכשניט 4.600.000 ליטער טעגליך. אין פערבלייך צו דעם געברויך פון וואַסער אין די לעצטע טעג אין טשענ-ווינער 1932 איז היינאָהר פערנוצט גע-ווארען מיט א מיליאָן ליטער טעגליך מעהר.

פון דער ויצונג פון ביראָט.

מיטוואך אָווענד איז פאָרגעקומען א ויצונג פונ'ם ביראָט ביי דער צייטוויי-ליגער שטאָדט-פערזאנלעכע. אויף דער דאָזיגער ויצונג, וועלכע איז די לעצטע פאר די זומער-פערזען, איז בעטראַכט געווארען א רייה אָטע-עלע ענינים, צווישען אנדערע אויך די קאָנווערסיע פון די הלוואות, וועלכע די שטאָדט האט געמאַכט אין די יאָה-רען 1929-1930, די זומער-וואַקאַציעס פון ביראָט וועלען דויערען ביז שער-פינען.

נאָכ'ן פערענדיגען די נאָרמאַלע ויצונג האט זיך אָנגעהויבען די אויסער-געווענליכע ויצונג, די טאָג-אַרדנונג פון וועלכער ס'איז געוועזען דער "יום-טוב פון ים" (שוועבאָט מאָרזאָ). ס'איז אָנגענומען געווארען א רעזא-לוציע, וועלכע וועט פערעפּענטליכט ווערען אין טאָג פון יום-טוב און ס'איז אויך בעשטימט געווארען דער אַנטייל פון דער שטאָדט-פערזאנלעכע אין די פייערונגען.

פאָרויכטיג מיט אַגראַפיקעס.

די 14-יעהריגע אַלעקסאַנדראַ לינאָ (דאמפּראָווסקא 38) איז נעכטען איינגע-שלאָפען מיט אַנאַראַפּעק אין מויל. אַרום האָלב 12 האט זי זיך אויפגע-וועקט פון א מורא'דיגען ווייטאָג אין קעל.

מ'האט געמוזט אַרויסרופען די פאָג-טאָויע, וועלכע האט מיט גרויס שווע-רינקייט אַרויסגעצויגען די לעבענס-געפעהרליכע אַגראַפיקע.

די אַלגעמיינע פערזאנלעכע פון פרויען-מעראַיין, "עזרה".

מיטוואך, דעם 28 ד.ה. 2 א ווינער נאָכמיטאָג און 4 נאָכמ. אין צווייטען טערמין אין אייגענעם לאַקאַל, קאָסט-ראַלנא 11 קומט פאַר די אַלגעמיינע פערזאנלעכע פון "עזרה".

אויפ'ן טאָג-אַרדנונג אַ רייה וויכטי-גע פראָגען.

אַ בריעף אין רעדאַקציע.

איך פעט העפליך אַפּצוורוקען מיין פאָלגענדע ערקלערונג אין צוזאַמענפאָהר מיט דעם בייזווייליגען רכילות וועגען טנין מילפאָוויטש-קאָבלינץ, אַגענדורקט אין "אונזער וועג" פון פויריגען פריי-טאָג.

נאָך א שטיק פאר פסח האט זיך צו מיר געוואנדען ה' מילפאָוויטש, דאס אלס קהלה-פרעזעס זאָל איך מיך פער-אינטערעסירען מיט זיינעם אַנצניץ, וואס איז נוגע זיין טעטיגקייט אלס פערזאנלעכע-מיטגליד און מיר ערקלערט פאָלגענדעס: ה' פויסט פערשפרייט אין שטאָדט קלאָנגען, אַז ער, ה' מילפאָ-וויטש האט גענומען בטאָהלעט 30 זל. פון א פעטענט פאר אויסווירקען יענעם א הלוואה פון 150 זל. אין רעטונגס-קאמיטעט. די זעלבע ידיעה, האט זיך דאָן אַבער אַהן א נאָמען, אויך בעווי-זען אין דער כראָניק פון "אונזער וועג".

איך האב מיך געוואַנדען צום ה' פויסט נאָך ערקלערונגען. ה' פויסט האט מיר געענטפערט, אַז די דאזיגע ידיעה האט ער גענומען פון ה' קאב-לינץ. איך האָב געבעטען ערקלערונגען פון ה' קאבלינץ, ווי אויך פון דער רעדאַקציע, "אונזער וועג", קיין ענטפער אַבער האב איך נישט ערהאַלטען.

אין דער זעלבער צייט איז פאָרגע-קומען א פערזאנלעכע-וואַלונג, אויף וועלכער איך האב אויפגעקלערט דעם גאַנצען ענין און צעמערקט, דאס אַזוי ווי די רכילות-פערשפרייטער האבען נישט געהאט קיין מוט דעם ענין צו בעווייזען אָדער אויפצוקלערען, האָלט איך דעם ענין מצד דער קהלה פאר ערלעדיגט.

דאָן האט ד"ר מערינג געשטעלט א פארשלאָג אויסצוקלויבען א קאמיטע, וועלכע זאָל דעם ענין אויספארשען און אין הסכם דערמיט זענען אריין אין דער קאמיטע די ה"ה גאָלדשטיין, דוואַלעוויטש און פאָגעל. איך האב צו-זאָגענערופען די קאמיטע, וועלכע האט אַבער דעם ענין אַפּגעלעגט, ווייל דער הויפט-פדוּת, ה' קאבלינץ, איז נישט געווען אין טשענסטאָכאָו.

דער ענין געפונט זיך אַלזא אין דער קאמיטע.

מיט דרך ארץ י. ראָזענבערג.

פרעזעס פון דער קהלה-פערזאנלעכע.

Uniecznie z tym zdrowiem!

KOWALSKINA

WYDZIA NAUCZONICZNY

BOLE GŁOWY

FABRYKA CHEM-FARMACEUTYCZNA KAP. KOWALSKI WARSZAWA

נוצט אויס די געלעגענהייט!

אין טשענסטאָכאָו וויילט זייט אַ געוויסע צייט די בעריהמטע ספעציע-ליסטין דיר. ראָפּאָפּאַרט, וועלכע בע-ווייזט פשוט וואונדער מיט איהר הייל-מעטאָדע פאַר ברוך-ליידענדע און פער-שידענע אַנדערע קרעפער-פערקריפלו-גען, ווי הויקערס, פיס-דעמקעטען, פעט-לייביגקייט און אנד.

דיר. ראָפּאָפּאַרט איז אין איהר פאָך א קינסטלערין און די פאַציענטען, וואס היילען זיך ביי איהר האָבען פשוט נישט קיין ווערטער פון לויב און דאַנק-קאַליסקי, פילדוסקענאָ 1.

דאָנקוואַנונג.

אַ הערצליכען יישר-כה דעם אינהא-בער פון פארבען-געשעפט, האָפּמאַן אלטער מאַרק 4 № פאר זיין נדבה, וואס ער האט געשענקט לאַקירען און פערשידענע פאַרשען אויף די שילדלעך צו די קויש-לעך.

"תומכי עניים" גוט-שבת-יודעלעך.

דאָנקוואַנונג.

אַ הערצליכען דאַנק און אַ יישר-כח דעם קונסטמאלער ר. ווינען פאר זיינע שעהנע אַרבייט פון די שילדלעך אויף אונזערע קוישלעך, וועלכע ער האט אונז געשענקט אומזיסט.

"תומכי עניים" גוט-שבת-יודעלעך.

ערקלערונג.

ווענדיג אַ מיטגליד פון "בונד" פון ערשטען מאָמענט פון זיין ענטשטהונג, בין איך יעצט גע-קומען צו דער איבערנומען, אַז דער "בונד" קען בשום אופן נישט פערענטפערן דאס יודישע אַר-בייטער-פראָבלעם. צוליבע דעם טרעט איך אַרויס פון "בונד" און שליס זיך אַן אין די רייען פון "פועלי ציון" פעראַייניגט מיט'ן צ.ס. (פ.ו.) וועלכע גיט אמטדיג אַנענטפער אויף די נויט פון דעם יודישען ארבייטער און דרך מינע חברים נאכצו-טהון מיין ביישפיעל.

איצטק פערדעט.

Kino „Atlantic“

דאָפּעלטער פראָגראַם!

לייליאַנאַ גיש אין פאַניסטישען פילם פון פרעד ניבלאָ

NIEPRZYJACIELE

אַלס צווייטער פראָגראַם פון קאָנצאָל-לעבען מיט פאָב קויסטערן

Dziki Zachód

פרייען פון 25 גראַשען.

טנדרייך איז פֿערשוואַנדען

פון פערעלטערער הינהער - אויג (אַטשעק)

ווייל "לעבטוואָהר"

איז אַ אונגעווענליך מיטעל

פאַרעם אין אַלע אַפּטעקען און אַפּט-סקלאַרעס

LEBEWOHL

אינלענדישע אויסאַרייטונג.

נידער מיט אונזערע שונאים!

קאראליכע, פרויטאכען און עהנליכע וועקרים דאס זענען די פֿע-שפרייטער פון פערשידענע, אַנ-שטעקענדע קראנקהייטען, סען סו: זי נרגויליך אויסראטען נאר מיט דער הילף פון בעסמען רא-דקאלען מיטעל, וואָס פערפיהרט נישט און דאס איז

FLURIN

פאַרענען אין אַלע אַפּטעקען און אַפּט-סקלאַרעס.

"Grand-Kino"

קאָשטוושקי גאס.

לעצטער סעאַנס 9.40 אָו.

ערשטער מוסטערהאַפּטער

קלאָנג-קינאָ

Nowości

לעצטער סעאַנס 9-30 אָווענד.

היינט אין ווייטערע טעג.

ריהרעזע דראַמאַ פון פרויען, געליעבעטע, מוטערס און פרויען

PRZEDZIWNĄ SPRAWĄ CLARY DEANE

אין די הויפט-ראַלען ווירוען גיבסאָן אין פאס אַ'בריען.

קלאָנג-צוגאַבע "POD SAMOWAREM"

היינט - דער שענסטער

און פערעליכסטער פילם

אין דער הויפט-ראַלע דער מיסטער פון הומאָר רעגיאַלד דענא.

ZWARJOWANA NOC

CZERWONA ZEMSTA

GDYBYM MIAŁ MILJON

אַלס איבער'ן פראָגראַם דער הערליכער פילם

שבת און זונטאג האָלב 1 א זי. גער צום לעצטען מאָל צו 49 גר.